

1998: het jaar van NOORDXXI

Kim van Dam

Het Noorden als

Samen met het Keuningcongres, de Eo Wijersstichting en de Faculteit der Ruimtelijke Wetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen heeft *Noorderbreedte* de Stichting NOORDXXI opgericht. NOORDXXI wil op innovatieve wijze kennis en expertise bijeen brengen over de ruimtelijke en economische ontwikkeling van Noord-Nederland. De vier participanten hebben daartoe een ambitieus programma ontwikkeld waarin nationale en internationale denkracht, kennis, expertise en creativiteit worden gemobiliseerd, volgens de coördinator van NOORDXXI.

Het is de ambitie van de organisatoren dat naast het genereren van ideeën en visie op de ontwikkeling van Noord-Nederland, de resultaten van het programma een inspiratiebron zullen zijn voor soortgelijke gebieden in Noordwest-Europa, vandaar de titel: Het Noorden als gids. Het programma van NOORDXXI bestaat uit vier hoofdonderdelen:

- 1 De verbeelding: *Wie is er bang voor het Lege Programma? Een miljoen hectare welvarend Noord-Nederland*: de vijfde nationale Eo Wijers-ideeënprijsvraag voor landschapsarchitectuur en stedenbouw.
- 2 Het beleid: *Dorpslandschappen*: een nota en een Keuningcongres.
- 3 De toekomst: *Het landschap waarin je leeft*: een schoolboek en nationaal Keuning-kindercongres
- 4 De kennis: *The Expert Meeting*, naar een nieuw mozaïek der functies in Noord-Nederland: een serie internationale workshops en het Tiende Keuningcongres, 1998.

Achtergrond

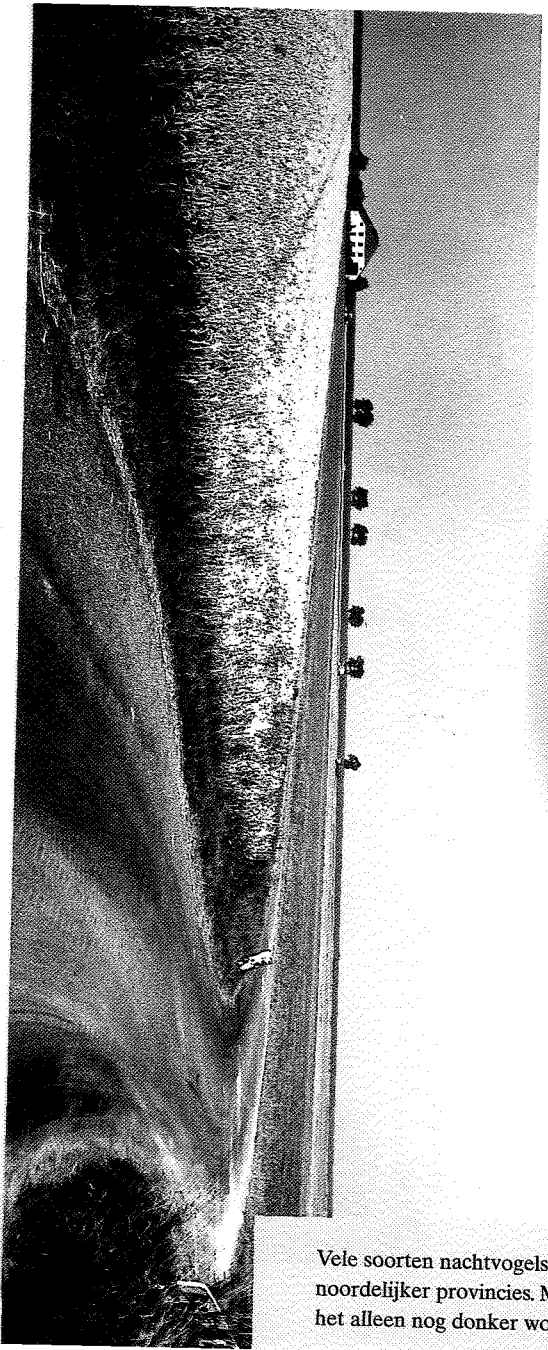
Het kan zo langzamerhand niet meer ontkend worden dat de successtory van de Randstad Holland ook een harde keerzijde heeft. De dynamische delta-economie lijkt vast te lopen, terwijl in grote delen van het Midden en Zuiden van ons land de balans tussen stad en platteland zoek is geraakt. En terwijl de welvaart een ongekende hoogte bereikt, staat in delen van de randstad de levensvatbaarheid onder druk.

Hoe anders is de situatie in Noord-Nederland. De positie van deze uitgestrekte regio kan kort en krachtig getypeerd worden als de 'welvarende peri-

Foto Ton Broekhuis

NOORDXXXI

gids

Vele soorten nachtvogels, met name uilen, verlaten het zuiden van ons land en trekken naar noordelijker provincies. Men vermoedt dat de oorzaak gevonden moet worden in het feit, dat het alleen nog donker wordt in Nederland boven de lijn Alkmaar-Zwolle. (NRC. maart 1997)

ferie'. Het relatief dunbevolkte Noorden is gezegend met een grote verscheidenheid aan regionale cultuurlandschappen en natuurgebieden. De samenhang tussen dorp en landschap die elders in ons land door verstedelijking is verdwenen, is hier nog in alle verscheidenheid aanwezig. In het 'urban field' Nederland is het Noorden een ruraal pronkstuk van overzichtelijke dorpsamenlevingen, waarin een interessante mengeling is ontstaan tussen rurale en urbane levensstijlen.

Het Noorden heeft uiteraard meer te bieden dan ruimte, gave landschappen en mooie dorpen. Leeuwarden en Groningen hebben zich ontwikkeld tot interessante stedelijke knooppunten met stuwende dienstverlening en hoogwaardige onderwijsvoorzieningen. Er is dus geen enkele reden het Noorden af te schilderen als een kwijnende periferie die haar lot moet laten afhangen van de randstadeconomie. Helaas dreigt nu ook het Noorden op zijn veelbelovende cultuurgood in te teren door een onbeheerste en agressieve vorm van verstedelijking. Door een uit balans geraakte suburbanisatie en door 'uitgeklede'

stedenbouw komen juist in de populaire vestigingsgebieden onze mooiste cultuurlandschappen onder druk te staan. Aan de andere kant kan niet worden ontkend dat verstedelijking ook kan bijdragen aan de broodnodige structuurverbetering van eenzijdig georiënteerde plattelandregio's.

In dit spanningsveld ontstond het initiatief tot oprichting van Stichting NOORDXXI. Het is tijd voor nieuwe strategieën en nieuwe ruimtelijke concepten.

Identiteitsstrategie

Voor de activiteiten van NOORDXXI is een genoemde identiteitsstrategie richtingbepalend: toekomstige scenario's van ruimtelijke en economische ontwikkelingen moeten gebaseerd worden op de identiteit en kwaliteit van het de gebieden zelf, zodat de eigenheid van de gebieden, zoals de waardevolle natuur- en cultuurlandschappen, bewaard blijft of zelfs versterkt wordt. Deze strategie hoeft niet te leiden tot een behoudend beleid. Het is juist de bedoeling vernieuwingen zo in te passen dat zij

de identiteit verrijken en impulsen geven aan nieuwe ontwikkelingen. Bij een identiteitsstrategie passen begrippen als duurzaamheid, synergie, integratie en samenhang, maar ook zelfvertrouwen, bewustwording, fantasie, flexibiliteit en veerkracht.

Het Noorden als gids

NOORDXXI is opgericht om door de bundeling van kennis en ervaring het brede vraagstuk van de toekomstige ruimtelijke en economische ontwikkeling van Noord-Nederland in te gaan.

Het programma *Het Noorden als gids* omvat een keur aan onderdelen: een internationale ideeënprizevraag voor ontwerpers, verschillende symposia, congressen, workshops, een tentoonstelling en een film over de resultaten van de verschillende programmaonderdelen en verschillende tijdschrift- en boekuitgaven, een onderwijsprogramma en een media-programma. 1998 wordt het jaar van NOORDXXI. ←

Foto John Stoel

